

Nowe stanowiska wielbłądek (*Raphidioptera*) na LubelszczyźnieNew localities of snake-flies (*Raphidioptera*) in Lublin region

WOJCIECH CZARNIAWSKI, RAFAŁ GOSIK, ELŻBIETA BUDZYŃSKA

Zakład Zoologii UMCS, ul. Akademicka 19, 20-857 Lublin

ABSTRACT: New localities of snake-flies in some areas of Lublin region are given.

KEY WORDS: *Raphidioptera*, faunistic records, SE Poland.

W Polsce stwierdzono dotychczas występowanie 9 gatunków wielbłądek (CZECZOWSKA, DOBOSZ 1990), przy czym większość opisanych stanowisk zlokalizowana jest na zachód od Wisły. Pierwsze dane dotyczące występowania tych owadów na terenie Lubelszczyzny pochodzą z opracowania DZIE-DZIELEWICZA (1891), który wykazał tu obecność *Inocellia crassicornis* (SCHUM.). W przeglądzie faunistycznym *Raphidioptera* Polski DOBOSZ (1991) podał występowanie 4 gatunków: *Raphidia ophiopsis* L., *R. flavipes* STEIN, *R. major* BURM. i *Inocelia crassicornis* z terenu Roztoczańskiego Parku Narodowego. PIOTROWSKI (1994, 1998) w ciągu trzech lat badań, prowadzonych na terenie Poleskiego Parku Narodowego, odłowił 17 osobników wielbłądek, należących do 3 gatunków. W trakcie badań prowadzonych na terenie niektórych obszarów chronionych Lubelszczyzny w latach 1986–99 odłowiono 14 osobników wielbłądek, reprezentujących 5 gatunków (BUDZYŃSKA, CZARNIAWSKI, WINIARCZYK 2000).

Zebrane okazy wielbłądek pochodzą ze zbiorów Zakładu Zoologii UMCS i pozyskane zostały przez pracowników Zakładu w trakcie badań faunistyczno-ekologicznych prowadzonych na terenie Lubelszczyzny w latach 1996 – 2002. Owady odłowione zostały metodą czerpaka i parasola entomo-

logicznego, metodą pułapek Moerickego (żółte miski) oraz na upatrzonego. Materiał oznaczono wg klucza zamieszczonego w monografii wielbłądek świata (ASPÖCK i in. 1991). Układ systematyczny i nazewnictwo według ASPÖCK i in. (1991). Zebrano 12 osobników, należących do 5 gatunków.

Autorzy składają serdeczne podziękowania Panu Rolandowi DOBOSZOWI za weryfikację oznaczeń wielbłądek oraz oznaczenie larw.

RAPHIDIIDAE

Phaeostigma notata (FABRICIUS, 1781)

- Nowy Dwór ad Wysokie (FB13), 26 V 2002, 1♀ złowiona do czerpaka w runie grądu (leg. J. CHOBOTOW);
- Lublin - Prawiedniki (FB07), 24 V 2000, łąka nad Bystrzycą, 1♂ złowiony do czerpaka entomologicznego (leg. R. GOSIK).

Gatunek znany z całej Europy i Kaukazu, w Polsce wykazany z kilkudziesięciu stanowisk. Na Lubelszczyźnie odnotowany dotychczas z Roztocza (DOBOSZ 1991; BUDZYŃSKA i in. 2000), z terenu Poleskiego Parku Narodowego (PIOTROWSKI 1994, 1998), z otuliny Parku Krajobrazowego „Lasy Janowskie” oraz z okolic Puław (BUDZYŃSKA i in. 2000).

Dichrostigma flavipes (STEIN, 1863)

- Kolonia Góra Puławska (EB96), dąbrowa, 29 V 1999, 1♂ odłowiony do żółtej miski zawieszanej w koronie dębu; 11 V 1999, 1♀ odłowiona do żółtej miski zawieszanej w koronie dębu (leg. W. CZARNIAWSKI);
- Ślipcze ad Hrubieszów (KB01), 5 X 2001, larwa pod korą *Populus* sp. (leg. R. GOSIK).

Gatunek zasiedlający Europę Środkową i Południową, w Polsce poławiany stosunkowo rzadko, większość znanych stanowisk pochodzi z Małopolski i Śląska. Na Lubelszczyźnie wykazany dotychczas z Roztocza (DOBOSZ 1991; BUDZYŃSKA i in. 2000), z Poleskiego PN (PIOTROWSKI 1994, 1998) oraz z okolic Puław (BUDZYŃSKA i in. 2000).

Xanthostigma xanthostigma (SCHUMMEL, 1832)

- Dys ad Lublin (FB07), 9 V 2001, 1♂ zebrany w zbiorowisku kserotermicznym do czerpaka entomologicznego (leg. W. MAMCZARZ);
- Gródek nad Bugiem (GB02), 11 V 2000, 1♀ odłowiona do parasola entomologicznego z klonu jesionolistnego, na łące pod grodziskiem (leg. R. GOSIK);

- Poleski Park Narodowy, Zienki (FC40), 4 VII 1996, 1 ♀ zebrana na upatrzonym z *Salix* sp. (leg. R. GOSIK).

Gatunek szeroko rozmieszczony w Palearktyce, większość znanych w Polsce stanowisk pochodzi z centralnej i zachodniej części kraju. Na Lubelszczyźnie znaleziony dotychczas na terenie Poleskiego PN (PIOTROWSKI 1994, 1998), w otulinie PK „Lasy Janowskie” oraz w rez. „Łęg na Kępie” w Puławach (BUDZYŃSKA i in. 2000).

Raphidia ophiopsis ophiopsis LINNAEUS, 1758

- Kolonia Góra Puławska (EB96), 11 V 1999, dąbrowa, 1 ♂ odłowiony do żółtej miski zawieszanej w koronie dębu (leg. W. CZARNIAWSKI).

Jeden z pospolitszych gatunków wielbłądek, szeroko rozmieszczony w Europie, w kraju znany z kilkudziesięciu stanowisk; larwy na drzewach iglastych, głównie na sośnie. Na Lubelszczyźnie odławiany dotychczas w Roztoczańskim PN (DOBOSZ 1991) oraz w Puławach (BUDZYŃSKA i in. 2000).

INOCELLIIDAE

Inocellia crassicornis (SCHUMMEL 1832)

- Kolonia Góra Puławska (EB96), 7 VI 1999, grąd, 1 ♀ w pułapce Moerickego zawieszanej w koronie dębu (leg. W. CZARNIAWSKI);
– Lublin (FB17), 15 VI 2002, teren dawnego poligonu na Górkach Czechowskich, skraj lasu, 1 ♀ na upatrzonym na róży *Rosa* sp. (leg. W. CZARNIAWSKI);
– Borowa ad Dęblin (EC60), 9 IV 2002, larwa, na upatrzonym pod korą sosny w borze suchym (leg. R. GOSIK).

Gatunek znany z rozproszonych stanowisk, położonych głównie w Polsce centralnej i południowej, występujący nielicznie; larwy poławiane na *Pinus* spp., *Larix* spp. i *Picea* spp. Wykazany z okolic Lublina (DZIEDZIELEWICZ 1891), z terenu Roztoczańskiego PN (DOBOSZ 1991) oraz z okolic Słomianej w otulinie PK „Lasy Janowskie” (BUDZYŃSKA i in. 2000).

SUMMARY

The authors give information about 5 species of snake-flies (12 specimens) collected during 1996 – 2002 in some areas of Lublin region.

PIŚMIENNICTWO

- ASPÖCK H., ASPÖCK U., RAUCH H. 1991: Die Raphidiopteren der Erde: eine monographische Darstellung der Systematik, Taxonomie, Biologie, Ökologie und Chorologie der rezenten Raphidiopteren der Erde, mit einer zusammenfassenden Übersicht der fossilen Raphidiopteren. T. I, II, Goecke & Evers, Krefeld.
- BUDZYŃSKA E., CZARNIAWSKI W., WINIARCZYK S. 2000: Materiały do poznania wielbłądek (*Raphidioptera*) obszarów chronionych Lubelszczyzny. Parki nar. Rez. przyr., Białowieża, **19**, 3: 99-101.
- CZECHOWSKA W., DOBOSZ R. 1990. *Raphidioptera*. [W:] J. RAZOWSKI (red.): Wykaz zwierząt Polski, **1**. Zakł. Narod. Ossolońskich, Wrocław–Warszawa–Kraków: 139.
- DOBOSZ R. 1991: Snake-flies (*Raphidioptera*, *Neuropteroidea*) of Poland – A faunistic review. Rocznik Muzeum Górnośląskiego – Entomologia, **2**: 191-208.
- DOBOSZ R. 1994: Materiały do fauny wielbłądek (*Neuropteroidea: Raphidioptera*) Polski. Acta Ent. Silesiana, **2** (1): 23.
- DZIĘDZIELEWICZ J. 1891: Przegląd fauny krajowej owadów siatkoskrzydłych (*Neuroptera*, *Pseudoneuroptera*). Sprawozd. Kom. Fizjogr. P. A. U., **26**: 26-151.
- PIOTROWSKI W. 1994: Wykaz fauny Poleskiego Parku Narodowego. Parki nar. Rez. przyr., **13**, 1: 47-61.
- PIOTROWSKI W. 1998: Wielbłądki (*Raphidioptera*) Poleskiego Parku Narodowego. Parki nar. Rez. przyr., **17**, 1: 57-59.